

Marzena Marcinek
Biblioteka Politechniki Krakowskiej,
Stowarzyszenie EBIB

Felieton wstępny

Kwietniowy numer „Biuletynu EBIB”, poświęcony zagadnieniom bibliometrycznym, wpisuje się w nurt dyskusji o ocenie jednostek naukowych i indywidualnych naukowców, która zgodnie z informacją powołanego w grudniu 2010 r. Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN), będzie prowadzona między innymi na podstawie opublikowanego dorobku naukowego. W tym kontekście należy odnotować, że w ostatnim półroczu ukazały się dokumenty, wokół których rozgorzały dyskusje w środowisku naukowym.

Wśród dokumentów polskich są to np. *Ustawa o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki* (z dnia 14 marca 2003 r., w której w 2011 r. nastąpiły daleko idące zmiany), *Projekt Rozporządzenia MNiSW w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym* (z 27.10.2011 r.) i *Nowy system kryteriów i zasad oceny czasopism naukowych dla potrzeb przyszłej kompleksowej oceny jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostki naukowej*. Do tych dokumentów nawiązują artykuły dotyczące roli bibliotek akademickich w gromadzeniu i opracowaniu danych, potrzebnych przy wypełnianiu ankiety jednostki naukowej, sporządzaniu wykazów publikacji i ich cytowań, wymaganych przy ubieganiu się o nadanie tytułu naukowego lub w przypadku starania się o grant, np. w ramach konkursów ogłaszanych przez Narodowe Centrum Nauki.

W lutym 2012 r. SURFfoundation opublikowała interesujący raport pt. *Users, narcissism and control — tracking the impact of scholarly publications in the 21st century*. Jego autorzy zastanawiają się, czy możliwe jest śledzenie na bieżąco publikacji naukowych, ich pobrań i cytowań oraz wykorzystania wyników badań i wdrażania rozwiązań. Analizują 16 różnych nowoczesnych narzędzi i metodologie takich badań, umożliwiających między innymi szybką ocenę własnej działalności naukowej w świetle reakcji czytelników na publikowane wyniki badań. Zastrzegają jednak, że obecnie dostępne narzędzia nie mogą być jeszcze traktowane jako miarodajne i niezawodne w procesie oceny pracy naukowo-badawczej. Tłumaczenie obszernych fragmentów tego raportu zamieścimy w jednym z najbliższych numerów „Biuletynu EBIB”.

Biblioteki naukowe coraz częściej włączają się w działania związane z oceną osiągnięć naukowych macierzystych uczelni:

- rozbudowują tradycyjne bibliograficzne bazy publikacji pracowników uczelni o punktację publikacji naukowych stosowaną przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przy przyznawaniu kategorii naukowej jednostkom naukowym,
- sprawdzają lub wyliczają indeks Hirscha w związku z oceną naukowców i zespołów naukowo-badawczych, ubiegających się o granty,

- sporządzają wykazy cytowań w oparciu o zalecane źródła oraz uczą efektywnego korzystania z tych źródeł.

Konieczność bieżącego poszerzania i aktualizacji wiedzy oraz szukania nowych rozwiązań organizacyjnych przyczynia się do rozwoju współpracy między bibliotekami naukowymi, nie tylko w zakresie zakupów e-zasobów, ale także świadczenia bieżących usług bibliograficzno-informacyjnych. O tym między innymi dyskutowano na seminarium POLBIT, z którego sprawozdanie zamieszczamy.

W artykułach zamieszczonych w 130. numerze „Biuletynu EBIB” przedstawiamy różne aspekty gromadzenia i wykorzystania informacji o publikacjach naukowych — od omówienia wskaźników i narzędzi stosowanych w analizach bibliometrycznych oraz ich wyboru adekwatnie do potrzeb i dostępnych zasobów informacji (A. Drabek, M. Sadowska-Hinc, A. Kowalska i J. Radzicka), poprzez rozwiązania organizacyjne na uczelniach i w bibliotekach (A. Tonakiewicz-Kołosowska, A. Sidorczuk) po proponowane nowe rozwiązania dotyczące bibliografowania dorobku piśmienniczego doktorantów, w kontekście nowych zapisów w *Ustawie o stopniach naukowych* (A. Zawadzka).

Serdecznie zapraszam do lektury.

Marzena Marcinek, Redaktor prowadząca